

Tornyai János Múzeum és Közművelődési Központ

6800 Hódmezővásárhely
Dr. Rapcsák András út 16-18.
Tel./Fax.: 06 62 242 224

Nemzeti Kulturális Alap Igazgatósága
1085 Budapest
Gyulai Pál u. 13.

Szakmai beszámoló **A Tornyai János Múzeum és Közművelődési Központ Múzeumi Műhely 9.** **periodikájához**

A Tornyai János Múzeum és Közművelődési Központ periodikájának 9. kötete a Nemzeti Kulturális Alaptól 400 000 forint támogatást nyert. (Pályázati azonosító: 3588/00304) Ebből, valamint 600 000 forint saját forrásból összesen 350 példány kiadását tudtuk megvalósítani.

A Tornyai János Múzeum és Közművelődési Központ tudományos tevékenységének eredménye a *Hombár. Múzeumi Műhely 9. Múzeumi Tanulmányok*, azaz a *Hombár* harmadik kötete, amely az elmúlt négy-öt év kutatásainak részleges lenyomata, hiszen a kutatómunka — ásatásokhoz, szerzeményezésekhez vagy kiállításokhoz kötődően — folyamatosan zajlik az intézményben és annak holdudvarában. Ennek köszönhető, hogy nem csupán az intézmény munkatársai, hanem olyan kutatók is publikálnak a kötetben, akiknek tudományos tevékenysége Hódmezővásárhelyhez vagy a múzeum gyűjtőköréhez kapcsolódik.

Kötetünk a múzeumi szokásoknak megfelelően időrendbe állítva tartalmazza a tanulmányokat, köztük öt olyat, mely a régészet, illetve a régészeti restaurálás témájában született. Egy néprajzi, illetve egy vizuális antropológiai tanulmány és két történeti kutatás eredménye olvasható még ezen kívül a kötetben. A tanulmányok végén angol nyelvvű összefoglaló található, valamint dr. Wolf Mária és Dobó Bernadett tanulmánya mind magyarul, mind angolul teljes egészében olvasható a kötetben.

Tóth Katalin a múzeum régésze egy 2009-es gorzsa ásatás leletanyagának egy részét dolgozta fel, mely a késő bronzkori Gáva-kultúráról nyújt új, az eddigi tudásunkat sok új szemponttal kiegészítő képet. Külön érdekessége a tanulmánynak a leletek előkerülési körülményeiből kirajzolható "szakrális" vagy "profán" deponálás kérdése.

K. Zoffmann Zsuzsanna antropológus egy, a szegedi Móra Ferenc Múzeum — jelesül a fiatalon elhunyt Bende Livia régész — által 2002–2003-ban az Algyő-Bartók Béla utcai lelőhelyen feltárt kora vaskori temető embertani arculatát dolgozta fel tanulmányában. A sírmellékletek alapján a temetkezések a szkítákhoz köthetők. K. Zoffmann Zsuzsanna az elemezhető csontleletek alapján végezte el az emberi maradványok antropológiai vizsgálatát és a korszak más eurázsiai leleteivel összehasonlítva igyekezett összetettebb képet felrajzolni a szkíta kor e csoportjának jellemzőiről.

Csányi Viktor a múzeum régésze a 2006-ban, a Székkutas-Kakasszék II. számú homokbánya területén próbafeltárás során előkerült római kori szarmata emlékek elemzését végezte el. A leletanyag töredékessége miatt statisztikai elemzéseket nem tudott végezni, de a részletesen bemutatott leletanyag lehetőséget teremtett arra, hogy a 2. század utolsó harmadától a 4. század végéig lakott területre vonatkozóan általános megállapításokat tegyen.

Wolf Mária, a Szegedi Tudományegyetem Régészeti Tanszékének régész oktatója egy 2009-ben, Hódmezővásárhely-Gorzsa X. számú homokbánya területén feltárt Árpád-kori ház

padozatában *in situ* megmentett — a padozatba karcolt — malomjáték előkerülési körülményeit és kulturális összefüggéseit írja le tanulmányában. Írásához szorosan kapcsolódik Dobó Bernadett, a szegedi Móra Ferenc Múzeum restaurátorának munkája a padozattól kiemelt (és időközben a Tornyai János Múzeum régészeti gyűjteményébe került) malomjáték restaurálási folyamatáról.

Nagy Vera a múzeum néprajzosa a hódmezővásárhelyi írókázók problematikáját járta körbe tanulmányában. Több évtizede folyó kutatásainak újabb izgalmas fejezetét olvashatjuk ismét, amikor egy kevésbé ismert és kutatott témakört vett vizsgálat alá, és nyújtott róla részletes áttekintést a 19. és 20. század keresztmetszetében.

Terendi Viktória a Bessenyei Ferenc Művelődési Központ munkatársa, a Szegedi Tudományegyetem Néprajzi és Kulturális Antropológiai Tanszékének Ph.D. hallgatója tanulmányában egy vásárhelyi amatőr fotós fényképeinek elemzésével nyújt társadalmi és kulturális részjelentést az 1930-as évek vásárhelyi középrétegének életmódjáról és értékrendjéről.

Vincze Gábor az Emlékpont történésze tanulmányában az eddig kevés figyelmet kapott moldvai csángó-magyar csoportok 1940-es évekbeli áttelepítésének történetét dolgozta fel, míg Mészáros Tamás történész az Emlékpont 2013-ban megrendezett *Megfigyelt művészet* című kiállításának esettanulmányával illusztrálja egy időszaki kiállítás létrejöttének projektmenedzsmentjét.

A tanulmányokat Csatlós Árpádné, Diószegi László, L. Nagy Márta, Nagy Vera, P. Szalay Emőke, Dr. Vörös Gabriella és Dr. Wolf Mária lektorálta. Az angol szövegeket Dr. Kulcsár Valéria fordította. A nyomdai előkészítői és a tipográfiai munkát Göbolyös Mihály végezte, a táblákat Göbolyös Mihály és Hausler Erzsébet állította össze. A kötetet Nagy Vera, Tóth Katalin, Csányi Viktor és Bernátsky Ferenc szerkesztette.

A kiadványt november elején könyvbemutató keretében kívánjuk megismertetni a közönséggel. Célcsoportként elsősorban a Hódmezővásárhelyen nagy létszámú, a helytörténeti kutatások legfrissebb eredményei iránt érdeklődő felnőtt közönségre számítunk, másodsorban az országos és határ menti szakmai közönségre.

A könyv árusítása a bemutatón túl, a Tornyai János Múzeumban, annak egyéb kiadványaival együtt történik. A kiadványt a múzeummal kiadványcsere-kapcsolatban álló hazai és határ menti társzámúzeumoknak is elküldjük. Jelenleg, a kis példányszám szélesebb körű terjesztést nem indokol. Amennyiben ezt később az érdeklődés indokolja, elképzelhető a könyv utánnyomása.

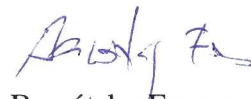
A honlap címe, amelyen a periodika tartalomjegyzéke elérhető:

http://tjm.hu/docs/Hombár9_tartalom.pdf

A tartalomjegyzék mellékelve.

Hódmezővásárhely, 2014. szeptember 29.

Nagy Vera
szerkesztő

Bernátsky Ferenc
szerkesztő